

Обґрунтування до рішення Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, про прийняття постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Порядку здійснення процедури сертифікації оператора газотранспортної системи»

На засіданні НКРЕКП, яке відбулося 19 вересня 2023 року, схвалено проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Порядку здійснення процедури сертифікації оператора газотранспортної системи» (далі – Проєкт постанови).

Зазначений Проєкт постанови розроблений з метою приведення Порядку здійснення процедури сертифікації оператора газотранспортної системи, затвердженого постановою НКРЕКП від 14.04.2016 № 631, до положень законодавства, зокрема, Закону України «Про оптимізацію структури власності оператора газотранспортної системи України».

Відповідно до положень статті 15 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» та положень глави 3 Порядку проведення відкритого обговорення проєктів рішень НКРЕКП, затвердженого постановою НКРЕКП від 30 березня 2017 року № 866, Проєкт постанови з метою отримання зауважень та пропозицій 20 вересня 2023 року було оприлюднено на вебсайті НКРЕКП за посиланням: <https://www.nerc.gov.ua/news/oprilyudnyuyetsya-proyekt-postanovi-zmini-do-poryadku-zdijsnennya-proceduri-sertifikaciyi-operatora-gazotransportnoyi-sistemi>.

27 жовтня 2023 року на офіційному вебсайті НКРЕКП за посиланням: <https://www.nerc.gov.ua/news/oprilyudnyuyetsya-uzagalneni-zauvazhennya-i-propoziciji-do-proyektu-postanovi-zmini-do-poryadku-zdijsnennya-proceduri-sertifikaciyi-operatora-gazotransportnoyi-sistemi> розміщено Узагальнені зауваження і пропозиції до Проєкта постанови, які в період до 03.10.2023 (включно) надійшли до НКРЕКП від органів державної влади, фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань та інших заінтересованих осіб, та повідомлено про проведення відкритого обговорення зазначеного Проєкта постанови.

09 листопада 2023 року відбулося відкрите обговорення зауважень та пропозицій, наданих до проєкту Постанови. Протокол відкритого обговорення та Таблицю узгоджених позицій до проєкту Постанови було розміщено 13 листопада 2023 року на офіційному вебсайті НКРЕКП за посиланням: https://www.nerc.gov.ua/storage/app/sites/1/Docs/Proekty%20postanov/2023/pr_161-2023/protokol_vidkr-obgovorennia_pr_161-2023.pdf

Крім того, Антимонопольний комітет України листом від 23.11.2023 № 128-/01-352-НПА повідомив про погодження проєкту Постанови.

Пропозиції Управління ліцензування:

прийняти постанову НКРЕКП «Про затвердження Змін до Порядку здійснення процедури сертифікації оператора газотранспортної системи».

Начальник Управління ліцензування

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про затвердження Змін до Порядку здійснення процедури сертифікації оператора газотранспортної системи

Відповідно до законів України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», «Про ринок природного газу» та «Про оптимізацію структури власності оператора газотранспортної системи України» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Зміни до Порядку здійснення процедури сертифікації оператора газотранспортної системи, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 квітня 2016 року № 631 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 липня 2016 року за № 996/29126, що додаються.

2. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Голова НКРЕКП

Костянтин УЩАПОВСЬКИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Національної комісії,
що здійснює державне
регулювання у сферах енергетики
та комунальних послуг

№ _____

**Зміни
до Порядку здійснення процедури сертифікації оператора
газотранспортної системи**

1. У розділі I:

1) пункт 1 доповнити знаками та словами «, власника оператора газотранспортної системи, осіб, які будуть виконувати функції контролера та Уповноваженого з питань відповідності оператора газотранспортної системи.»;

2) доповнити новим пунктом такого змісту:

«3. Терміни, наведені у цьому Порядку, вживаються у значеннях наведених у Законі України «Про ринок природного газу» та інших нормативно-правових актах.».

2. У пункті 9 розділу III слово «веб-сайті» замінити словом «вебсайті».

3. У розділі VI:

1) у назві слова «та моніторинг дотримання вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи» виключити;

2) пункти 4 – 9 виключити.

4. Доповнити новими розділами VII – XIII такого змісту:

«VII. Моніторинг дотримання вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, у тому числі відносин між власником газотранспортної системи (власником корпоративних прав оператора газотранспортної системи) та оператором газотранспортної системи

1. Регулятор здійснює моніторинг дотримання вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи шляхом проведення аналізу та оцінки, зокрема:

повідомлень оператора газотранспортної системи про зміни в інформації та документах, що додавалися до запиту на сертифікацію, змін у структурі власності оператора газотранспортної системи;

звітів та інформації контролера, зокрема про виконання програми відповідності, впровадженій оператором газотранспортної системи (далі – Програма відповідності оператора ГТС);

звіту та інформації уповноваженої особи з питань відповідності (далі – Уповноважений з питань відповідності), зокрема про виконання програми відповідності, впровадженій власником газотранспортної системи (далі – Програма відповідності власника ГТС);

інформації та документів, що надійшли від оператора газотранспортної системи, власника газотранспортної системи (суб'єкта управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу), у тому числі на запит Регулятора при здійсненні моніторингу;

обґрунтованих повідомлень від фізичних та/або юридичних осіб, або Секретаріату Енергетичного Співтовариства стосовно обставин/подій та/або дій/бездіяльності оператора газотранспортної системи чи власника газотранспортної системи, що можуть призвести до виникнення ризику щодо дотримання вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, визначених Законом.

2. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний протягом місяця повідомити Регулятора із наданням підтверджувальних документів про будь-які зміни в інформації та документах, що додавалися до запиту на сертифікацію, крім змін, щодо яких має бути повідомлено із наданням підтверджувальних документів протягом десяти робочих днів з дня настання/виникнення таких змін або з дня, коли оператор газотранспортної системи отримав інформацію про:

зміни органу (суб'єкта) управління корпоративними правами оператора газотранспортної системи та/або об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу (власника газотранспортної системи);

зміни до статуту оператора газотранспортної системи;

зміни до договору, якими газотранспортна система закріплюється за оператором газотранспортної системи на праві господарського відання;

зміни складу членів наглядової ради та/або виконавчого органу оператора газотранспортної системи. У разі наміру зміни складу виконавчого органу оператор газотранспортної системи проводить консультації з Регулятором щодо відповідності нового складу виконавчого органу вимогам про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи. Рішення оператора газотранспортної системи щодо зміни складу виконавчого органу приймається виключно після проведення консультацій з Регулятором;

перелік ліцензій, дозволів та/або іншої дозвільної документації, отриманої або необхідної оператору газотранспортної системи з метою здійснення діяльності на ринку природного газу та електричної енергії, у тому числі в інших країнах;

прийняття (підготовку, схвалення) органами виконавчої влади рішень, які можуть мати вплив на незалежність і відокремлення оператора газотранспортної системи;

проекти договорів, що укладаються між власником газотранспортної системи і оператором газотранспортної системи, у тому числі договори, що передбачають здійснення фінансування оператора газотранспортної системи;

рішення (проекти рішень) органу (суб'єкта) управління корпоративними правами оператора газотранспортної системи щодо управління корпоративними правами, які мають вплив на діяльність оператора газотранспортної системи.

3. Контролер зобов'язаний у встановлені цим Порядком строки надавати Регулятору річні та квартальні звіти з виконання Програми відповідності оператора ГТС, повідомляти про будь-які істотні порушення, пов'язані з виконанням Програми відповідності оператора ГТС та інформувати Регулятора про будь-які зміни, рішення, щодо яких є обґрунтовані підстави вважати, що вони матимуть вплив на відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи.

Відповідальні підрозділи оператора газотранспортної системи зобов'язані надавати контролеру інформацію та документи, необхідні для підготовки звітів з виконання Програми відповідності оператора ГТС, моніторингу виконання Програми відповідності оператора ГТС, а також надавати на запит контролера іншу інформацію, необхідну для виконання його обов'язків.

4. Власник газотранспортної системи (модель відокремлення ISO) зобов'язаний:

1) надавати Регулятору інформацію щодо кандидатури Уповноваженого з питань відповідності та проводити з Регулятором попередні консультації щодо призначення Уповноваженого з питань відповідності;

2) протягом десяти робочих днів повідомляти Регулятора про зміни в переліку суб'єктів господарювання та/або видів діяльності суб'єктів господарювання, що належать до сфери управління власника газотранспортної системи, та/або входять до вертикально інтегрованої організації та пов'язані з видобутком (виробництвом) та/або постачанням природного газу та/або електричної енергії;

3) протягом десяти робочих днів повідомляти Регулятора про призначення (звільнення) посадових осіб власника газотранспортної системи, які координують діяльність оператора газотранспортної системи;

4) надавати Регулятору проект змін до Програми відповідності власника ГТС (з наданням нової Програми відповідності власника ГТС), яка визначає заходи для уникнення дискримінаційних дій та впливу на діяльність оператора газотранспортної системи та моніторингу виконання таких заходів, для проведення консультацій щодо їх відповідності вимогам сертифікації;

5) повідомляти Регулятора про призначення (намір призначення) членів наглядової ради та/або виконавчого органу оператора газотранспортної системи, або здійснення (намір здійснення) повноважень наглядової ради оператора газотранспортної системи загальними зборами. У разі наміру зміни складу членів наглядової ради та/або виконавчого органу власник газотранспортної системи проводить консультації з Регулятором щодо відповідності нових членів наглядової ради та/або виконавчого органу оператора газотранспортної системи вимогам про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи. Рішення власника газотранспортної системи щодо зміни складу членів наглядової ради та/або виконавчого органу оператора газотранспортної системи приймається виключно після проведення консультацій з Регулятором;

б) надавати Регулятору проекти змін до статуту оператора газотранспортної системи до їх затвердження для проведення консультацій щодо їх відповідності вимогам сертифікації;

7) повідомляти про зміни у своїй структурі, що стосуються реалізації всіх повноважень з управління корпоративними правами оператора газотранспортної системи, об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу, зокрема щодо змін у розподілі повноважень між міністром та заступниками міністра, до положень відповідних структурних підрозділів, які виконують функції щодо управління корпоративними правами, що належать державі у статутному капіталі оператора газотранспортної системи, Уповноваженого з питань відповідності, визначення порядку взаємодії посадових осіб та працівників структурних підрозділів із структурним підрозділом, який забезпечує виконання функцій з управління державним майном газотранспортної системи та управління корпоративними правами держави в статутному капіталі оператора газотранспортної системи мають здійснюватися виключно після консультацій з Регулятором. Після прийняття відповідного рішення його копія протягом десяти робочих днів надається Регулятору.

5. Уповноважений з питань відповідності у встановлені цим Порядком строки зобов'язаний надавати Регулятору річний звіт з виконання Програми відповідності власника ГТС, а також невідкладно повідомити про будь-які істотні порушення у зв'язку з виконанням Програми відповідності власника ГТС.

6. З метою здійснення моніторингу Регулятор має право:

1) запитувати інформацію, яка є необхідною для належного виконання ним своїх функцій, та отримувати її на умовах, передбачених Законом або іншими актами законодавства, від будь-якого суб'єкта владних повноважень, суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів);

2) звертатися до оператора газотранспортної системи, власника газотранспортної системи, Уповноваженого з питань відповідності та

контролера щодо надання інформації та/або документів, що стосуються взаємовідносин власника газотранспортної системи (суб'єкта управління, що володіє корпоративними правами в операторі газотранспортної системи) та оператора газотранспортної системи або їх діяльності, якщо такі взаємовідносини або їх діяльність можуть призвести або призвели до порушення вимог щодо відокремлення і незалежності оператора газотранспортної системи;

3) здійснювати інші заходи, що забезпечують дотримання вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, зокрема запитувати документи та/або пояснення з метою належної реалізації права щодо здійснення моніторингу тощо.

7. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний невідкладно повідомити Регулятора про будь-які обставини, що можуть призвести до переходу контролю над оператором газотранспортної системи до особи (осіб) з держави (держав), що не є стороною Енергетичного Співтовариства, або до держави (держав), що не є стороною Енергетичного Співтовариства.

8. Регулятор невідкладно повідомляє Секретаріат Енергетичного Співтовариства про будь-які обставини, що можуть призвести до переходу контролю над оператором газотранспортної системи до особи (осіб) з держави (держав), що не є стороною Енергетичного Співтовариства, або до держави (держав), що не є стороною Енергетичного Співтовариства.

9. За результатами моніторингу дотримання вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи Регулятор може ініціювати проведення перевірки дотримання оператором газотранспортної системи вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи у таких випадках:

1) отримання повідомлення від оператора газотранспортної системи відповідно до частини третьої статті 25 Закону;

2) наявність обґрунтованого припущення про те, що запланована зміна контролю або прав інших осіб над оператором газотранспортної системи може призвести або призвела до порушення вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених Законом;

3) отримання обґрунтованої вимоги від Секретаріату Енергетичного Співтовариства.

10. У разі виявлення недотримання вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених Законом, Регулятор повідомляє про це оператора газотранспортної системи, який зобов'язаний усунути виявлені порушення протягом обґрунтованого строку,

визначеного Регулятором, що не може перевищувати двох місяців, і надати документи, дані та інформацію про усунення таких порушень.

11. У разі неусунення оператором газотранспортної системи виявлених Регулятором порушень вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи Регулятор приймає рішення про недотримання оператором газотранспортної системи вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених Законом. У такому разі Регулятор застосовує до оператора газотранспортної системи санкції у вигляді анулювання ліцензії на провадження діяльності із транспортування природного газу або штрафу, передбачені статтею 59 Закону.

VIII. Програма відповідності власника газотранспортної системи та порядок моніторингу її виконання

1. Для забезпечення незалежності оператора газотранспортної системи власник газотранспортної системи розробляє і впроваджує Програму відповідності власника ГТС, в якій визначає заходи для уникнення дискримінаційних дій та впливу на діяльність оператора газотранспортної системи та моніторингу виконання таких заходів.

2. Програма відповідності власника ГТС повинна містити положення та заходи, виконання яких є обов'язковим для працівників власника газотранспортної системи у взаємовідносинах з оператором газотранспортної системи та іншими суб'єктами ринку природного газу, зокрема, заходи:

1) щодо дотримання власником газотранспортної системи вимог про відокремлення та незалежність оператора газотранспортної системи від діяльності з видобутку, розподілу, постачання природного газу, діяльності оптових продавців відповідно до вимог статті 27 Закону;

2) що унеможливають дискримінаційні дії та вплив на оператора газотранспортної системи при прийнятті ним рішень, а також незалежності оператора газотранспортної системи від власника газотранспортної системи при виконанні оператором газотранспортної системи функцій та обов'язків відповідно до вимог Закону;

3) спрямовані на забезпечення дотримання прозорих та недискримінаційних відносин між власником газотранспортної системи та оператором газотранспортної системи;

4) що регламентують поведження з конфіденційною інформацією, інформацією з обмеженим доступом, яка стосується управління державним майном газотранспортної системи та управління корпоративними правами держави в статутному капіталі оператора газотранспортної системи, а також забезпечення захисту такої інформації;

5) щодо забезпечення виконання Програми відповідності власника ГТС та дотримання працівниками власника газотранспортної системи вимог, передбачених Законом та Програмою відповідності власника ГТС, а також відповідальності за її невиконання;

6) щодо забезпечення діяльності Уповноваженого з питань відповідності, його прав і належних умов виконання його обов'язків, а також взаємодії власника газотранспортної системи і працівників власника газотранспортної системи з Уповноваженим з питань відповідності;

7) щодо забезпечення моніторингу виконання Програми відповідності власника ГТС та підготовки звітів з її виконання відповідно до вимог Закону та цього Порядку;

8) заходи щодо дотримання власником газотранспортної системи вимог про відокремлення та незалежність при провадженні оператором газотранспортної системи діяльності з виробництва електричної енергії (у разі здійснення оператором газотранспортної системи тимчасово, на період до 01 січня 2027 року, діяльності з виробництва електричної енергії з природного газу на електроустановках, які є об'єктами газотранспортної системи або які передані йому в тимчасове управління (користування) відповідно до рішення Кабінету Міністрів України, з метою забезпечення заходів, що вживаються для уникнення ризику порушення безпеки постачання електричної енергії).

3. Регулятор має право надати зауваження, рекомендації та/або заперечення до проєкту Програми відповідності власника ГТС та змін до неї.

4. Уповноважений з питань відповідності зобов'язаний щорічно складати та надавати Регулятору звіт про виконання Програми відповідності власника ГТС (далі – річний звіт) за попередній календарний рік не пізніше 01 березня року, наступного за звітним.

Річний звіт повинен містити, зокрема, інформацію щодо:

1) розроблених та впроваджених власником газотранспортної системи заходів щодо забезпечення незалежності та з виконання Програми відповідності власника ГТС протягом звітного року;

2) змін у переліку суб'єктів господарювання, які перебувають під прямим або опосередкованим контролем власника газотранспортної системи, способу здійснення такого контролю і обсязі відповідних прав, а також щодо змін у видах діяльності таких суб'єктів господарювання;

3) рішень, прийнятих власником газотранспортної системи (єдиним учасником), у тому числі у період відсутності наглядової ради оператора газотранспортної системи;

4) поведження з інформацією, що є інформацією з обмеженим доступом та/або конфіденційною інформацією, зокрема щодо її нерозкриття з метою попередження надання переваги суб'єктам господарювання, що здійснюють діяльність на ринку природного газу;

5) засідань власника газотранспортної системи (зокрема керівництва), нарад та/або публічних заходів, що прямо або опосередковано стосуються питань управління державним майном газотранспортної системи та управління корпоративними правами держави в статутному капіталі оператора газотранспортної системи; спільних нарад (засідань) керівника власника газотранспортної системи та осіб, які здійснюють функції з управління корпоративними правами та управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу, та всіх нарад (засідань) власника газотранспортної системи за участі оператора газотранспортної системи;

6) виявлених Уповноваженим з питань відповідності випадків недотримання Програми відповідності власника ГТС, поданих заяв про порушення Програми відповідності власника ГТС та заходів власника газотранспортної системи щодо усунення відповідних порушень, розроблених та впроваджених щодо забезпечення незалежності власника газотранспортної системи та виконання Програми відповідності власника ГТС протягом звітного року;

7) результатів врегулювання випадків недотримання Програми відповідності власника ГТС та заходів власника газотранспортної системи щодо усунення відповідних порушень;

8) діяльності Уповноваженої особи з питань відповідності, вжитих ним заходів та їх результатів протягом звітного року;

9) рекомендацій Уповноваженого з питань відповідності щодо виконання вимог із забезпечення незалежності власника газотранспортної системи відповідно до Закону, цього Порядку та вдосконалення Програми відповідності власника ГТС.

5. Керівництво та працівники власника газотранспортної системи не мають права впливати та вносити будь-які виправлення у підготовлений Уповноваженим з питань відповідності річний звіт і пропонувати робити це Уповноваженому з питань відповідності.

6. Уповноважений з питань відповідності подає річний звіт з моніторингу дотримання та виконання власником газотранспортної системи Програми відповідності власника ГТС на офіційному бланку власника газотранспортної системи, без погодження з посадовими особами власника газотранспортної системи в електронному вигляді з накладенням кваліфікованого електронного

підпису з дотриманням вимог законів України «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронні довірчі послуги».

ІХ. Програма відповідності оператора газотранспортної системи

1. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний розробити та впровадити Програму відповідності оператора ГТС відповідно до статті 31 Закону та положень цього Порядку.

2. Програма відповідності оператора ГТС повинна містити положення та заходи, виконання яких є обов'язковим для працівників оператора газотранспортної системи при здійсненні ними своїх функцій та у взаємовідносинах з власником газотранспортної системи (єдиним учасником) та іншими суб'єктами ринку природного газу, зокрема, заходи щодо:

1) дотримання оператором газотранспортної системи вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи від діяльності з видобутку, розподілу, постачання природного газу, діяльності оптових продавців відповідно до вимог статті 27 Закону;

2) забезпечення незалежності прийняття рішень оператором газотранспортної системи від суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність з видобутку, розподілу, постачання природного газу, виробництва та постачання електричної енергії, діяльності оптових продавців;

3) забезпечення незалежності оператора газотранспортної системи від власника газотранспортної системи при виконанні функцій оператора газотранспортної системи відповідно до вимог статті 28 Закону;

4) забезпечення оператором газотранспортної системи та його працівниками дотримання вимог щодо недискримінаційних дій по відношенню до суб'єктів ринку природного газу;

5) забезпечення дотримання прозорих та недискримінаційних відносин між оператором газотранспортної системи та власником газотранспортної системи та/або вертикально інтегрованою організацією, у тому числі до складу якої оператор газотранспортної системи входив до 31 грудня 2019 року, між оператором газотранспортної системи та іншими суб'єктами господарювання, що входять до складу вертикально інтегрованої організації, у тому числі до складу якої оператор газотранспортної системи входив до 31 грудня 2019 року;

6) поводження з інформацією, отриманою під час виконання функцій оператора газотранспортної системи, та забезпечення захисту конфіденційної інформації;

7) забезпечення виконання Програми відповідності оператора ГТС та дотримання працівниками оператора газотранспортної системи вимог, передбачених Законом та Програмою відповідності оператора ГТС, а також відповідальності за невиконання;

8) забезпечення діяльності контролера, його прав і належних умов виконання його обов'язків, а також взаємодії оператора газотранспортної системи і працівників оператора газотранспортної системи з контролером;

9) забезпечення моніторингу виконання Програми відповідності оператора ГТС та підготовки звітів з її виконання відповідно до вимог Закону та цього Порядку;

10) забезпечення відокремлення діяльності з виробництва електричної енергії від інших видів діяльності (у разі здійснення оператором газотранспортної системи тимчасово, на період до 01 січня 2027 року, діяльності з виробництва електричної енергії з природного газу на електроустановках, які є об'єктами газотранспортної системи або які передані йому в тимчасове управління (користування) відповідно до рішення Кабінету Міністрів України, з метою забезпечення заходів, що вживаються для уникнення ризику порушення безпеки постачання електричної енергії), які мають, зокрема, передбачати:

відокремлення діяльності з виробництва електричної енергії, у тому числі операцій із закупівлі природного газу для виробництва електричної енергії, від іншої діяльності оператора газотранспортної системи;

ведення окремого від інших видів діяльності обліку витрат та доходів щодо діяльності з виробництва електричної енергії;

заборону врахування витрат та доходів, пов'язаних із здійсненням діяльності з виробництва електричної енергії, при розрахунку тарифу оператора газотранспортної системи на послуги транспортування природного газу;

здійснення закупівлі природного газу для виробництва електричної енергії на конкурентних ринкових засадах або відповідно до умов реалізації природного газу, визначених Кабінетом Міністрів України при покладенні спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу.

Регулятор, після видачі ліцензії оператору газотранспортної системи на провадження діяльності з виробництва електричної енергії невідкладно повідомляє Секретаріат Енергетичного Співтовариства про надання оператору газотранспортної системи такого права та про виключний (що не може бути продовжений) строк дії такої ліцензії.

3. Програма відповідності оператора ГТС затверджується виконавчим органом оператора газотранспортної системи та подається Регулятору за підписом керівника оператора газотранспортної системи.

4. Регулятор має право вимагати від оператора газотранспортної системи надання додаткових документів та іншої необхідної інформації, що стосуються дотримання оператором газотранспортної системи вимог Закону про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний їх надати протягом десяти робочих днів з дати отримання відповідного запиту Регулятора.

5. Регулятор затверджує Програму відповідності оператора ГТС протягом трьох місяців (у разі внесення змін до Програми відповідності оператора ГТС – протягом одного місяця) з дня отримання Програми відповідності оператора ГТС (змін до неї), усіх супровідних документів та іншої необхідної інформації. Строк прийняття рішення про затвердження може збільшуватися на строк підготовки документів та інформації оператором газотранспортної системи (до подання Регулятору), але не більше ніж на один місяць.

Регулятор може надати зауваження до проєкту Програми відповідності оператора ГТС або проєкту змін до неї. У такому випадку оператор газотранспортної системи у визначений Регулятором строк, що не може бути меншим ніж десять робочих днів, зобов'язаний надати доопрацьований проєкт Програми відповідності оператора ГТС (змін до неї) з урахуванням зауважень Регулятора та у разі незгоди із деякими зауваженнями додатково надати Регулятору свої зауваження або застереження до запропонованої Регулятором редакції.

6. Рішення Регулятора про затвердження Програми відповідності оператора ГТС разом з Програмою відповідності оператора ГТС оприлюднюються на офіційному вебсайті Регулятора та оператора газотранспортної системи не пізніше п'яти робочих днів після прийняття відповідного рішення. Строк дії Програми відповідності оператора ГТС має відповідати строку дії ліцензії на право провадження господарської діяльності з транспортування природного газу. У разі необхідності внесення змін до Програми відповідності оператора ГТС зміни набирають чинності з дня їх затвердження Регулятором.

Х. Порядок моніторингу виконання програми відповідності оператора газотранспортної системи

1. Контролер щорічно та щоквартально готує письмові звіти про виконання Програми відповідності оператора ГТС за попередній календарний рік або квартал відповідно і подає його виконавчому органу оператора газотранспортної системи та Регулятору не пізніше:

01 березня року, наступного за звітним (для річного звіту);

20 числа місяця, наступного за звітним кварталом (для квартального звіту).

2. Річний звіт про виконання Програми відповідності оператора ГТС (далі – річний звіт) повинен, зокрема, містити інформацію щодо:

1) розроблених та впроваджених оператором газотранспортної системи заходів щодо забезпечення відокремлення і незалежності оператора газотранспортної системи та з виконання Програми відповідності оператора ГТС протягом звітного року;

2) змін у переліку суб'єктів господарювання, які перебувають під прямим або опосередкованим контролем оператора газотранспортної системи, способу здійснення такого контролю та обсягу відповідних прав, а також щодо змін у видах діяльності таких суб'єктів господарювання;

3) змін у переліку суб'єктів господарювання, які здійснюють прямий або опосередкований контроль над оператором газотранспортної системи, способу контролю та відповідних правах, які мають такі суб'єкти господарювання;

4) змін у складі органів управління оператора газотранспортної системи та/або власника газотранспортної системи (єдиного учасника) з наданням інформації щодо відповідності вимогам про відокремлення і незалежність;

5) будь-яких змін в документах, даних та інформації, поданих Регулятору відповідно до запиту на сертифікацію оператора газотранспортної системи, якщо вони впливають на виконання вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, а також які забезпечують виконання Програми відповідності оператора ГТС протягом звітного періоду;

6) поводження з інформацією, що становить комерційну таємницю та/або конфіденційну інформацію, зокрема щодо її нерозкриття з метою попередження надання переваги суб'єктам господарювання, що здійснюють діяльність на ринку природного газу;

7) взаємовідносин між оператором газотранспортної системи та/або власником газотранспортної системи та/або вертикально інтегрованим суб'єктом господарювання чи іншим суб'єктом господарювання, що входить до складу такого вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання або є афілійованим до такого вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання (надається перелік укладених договорів, будь-яких доручень, листів, розпорядчих документів, інших документів, що надходили до оператора газотранспортної системи від власника газотранспортної системи (єдиного учасника) та/або вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання тощо із зазначенням їх тематики із висновками щодо відповідності вимогам про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи);

8) виявлених контролером випадків недотримання Програми відповідності оператора ГТС, поданих заяв про порушення Програми відповідності оператора ГТС та заходів оператора газотранспортної системи щодо усунення відповідних порушень, розроблених та впроваджених щодо забезпечення відокремлення і

незалежності оператора газотранспортної системи та виконання Програми відповідності оператора ГТС протягом звітного року;

9) результатів врегулювання випадків недотримання Програми відповідності оператора ГТС та заходів оператора газотранспортної системи щодо їх усунення;

10) діяльності контролера, вжитих ним заходів та їх результатів протягом звітного року;

11) дотримання контролером (у тому числі повноваження якого припинені) вимог частини третьої статті 31 Закону впродовж строку, визначеного Законом;

12) рекомендацій контролера щодо виконання вимог із забезпечення відокремлення та незалежності оператора газотранспортної системи відповідно до Закону та щодо вдосконалення Програми відповідності оператора ГТС.

Річний звіт готується контролером у двох варіантах:

1) звіт без конфіденційної інформації та інформації, що становить комерційну таємницю оператора газотранспортної системи, який має бути оприлюднений на вебсайті оператора газотранспортної системи і офіційному вебсайті Регулятора;

2) звіт з конфіденційною інформацією та інформацією, що становить комерційну таємницю оператора газотранспортної системи, який надається Регулятору без його оприлюднення.

Оператор газотранспортної системи оприлюднює річний звіт (без конфіденційної інформації та інформації, що становить комерційну таємницю) на своєму вебсайті не пізніше п'яти робочих днів після його подання Регулятору.

Контролер надає свій річний звіт Секретаріату Енергетичного Співтовариства.

3. Квартальний звіт про виконання Програми відповідності оператора ГТС (далі – квартальний звіт) повинен, зокрема, містити інформацію щодо:

1) випадків недотримання вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи протягом звітного кварталу та/або недотримання вимог Програми відповідності оператора ГТС працівниками/органами управління оператора газотранспортної системи;

2) змін у переліку суб'єктів господарювання, які перебувають під прямим або опосередкованим контролем оператора газотранспортної системи, способу здійснення такого контролю і обсязі відповідних прав, а також щодо змін у видах діяльності таких суб'єктів господарювання;

3) змін у переліку суб'єктів господарювання, які здійснюють прямий або опосередкований контроль над оператором газотранспортної системи, способу контролю та відповідних прав, які мають такі суб'єкти господарювання;

4) змін у складі органів управління оператора газотранспортної системи та або власника газотранспортної системи з наданням інформації щодо відповідності вимогам про відокремлення і незалежність;

5) будь-яких змін в документах, даних та інформації, поданих Регулятору відповідно до запиту на сертифікацію оператора газотранспортної системи, якщо вони впливають на виконання вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, а також які забезпечують виконання Програми відповідності оператора ГТС протягом звітного кварталу, в тому числі щодо укладених за звітний квартал договорів про придбання та/або надання, та/або отримання, та/або спільне використання товарів і послуг з єдиним учасником, вертикально інтегрованою організацією, у тому числі до складу якої оператор газотранспортної системи входив до 31 грудня 2019 року та суб'єктами господарювання, що входять до складу або є афілійованими підприємствами вертикально інтегрованої організації, у тому числі до складу якої оператор газотранспортної системи входив до 31 грудня 2019 року, та про умови таких договорів (зокрема щодо цін (вартості) товарів і послуг за вказаними договорами);

б) всіх нарад (засідань) органів управління оператора газотранспортної системи за участі представників власника газотранспортної системи з питань, що стосуються управління державним майном газотранспортної системи.

4. Органи управління оператора газотранспортної системи не мають права вносити будь-які виправлення (зміни) у підготовлені річний та/або квартальний звіти про дотримання положень Програми відповідності оператора ГТС і пропонувати робити це контролеру.

5. Регулятор має право у будь-який час запитувати в оператора газотранспортної системи та/або контролера додаткову інформацію/пояснення щодо заходів, вжитих оператором газотранспортної системи для забезпечення відокремлення і незалежності оператора газотранспортної системи, та з виконання Програми відповідності оператора ГТС. За потреби Регулятор має право звертатися до оператора газотранспортної системи за поясненнями з виконання Програми відповідності оператора ГТС, а оператор газотранспортної системи зобов'язаний їх надати.

6. Регулятор упродовж двох місяців розглядає річний звіт контролера та надає висновок до нього. Висновок до звіту без конфіденційної інформації та інформації, що становить комерційну таємницю оприлюднюється на вебсайті оператора газотранспортної системи та офіційному вебсайті Регулятора. Регулятор у висновку зазначає обов'язкові для виконання оператором

газотранспортної системи та контролером заходи, необхідні для усунення невиконання вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, обґрунтовані строки їх виконання (але не більше двох місяців) та/або вимоги щодо внесення відповідних змін та доповнень до Програми відповідності оператора ГТС (у разі наявності та необхідності таких).

Оператор газотранспортної системи та контролер зобов'язані звітувати про виконання відповідних заходів.

У випадку невиконання таких заходів протягом визначеного строку Регулятор має право ініціювати проведення перевірки оператора газотранспортної системи у порядку, передбаченому статтею 25 Закону.

Контролер подає квартальні та річні звіти з моніторингу дотримання та виконання оператором газотранспортної системи Програми відповідності оператора ГТС на офіційному бланку оператора газотранспортної системи в електронному вигляді з накладенням кваліфікованого електронного підпису з дотриманням вимог законів України «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронні довірчі послуги» та без погодження посадовими особами оператора газотранспортної системи.

XI. Уповноважений з питань відповідності

1. Уповноважений з питань відповідності призначається власником газотранспортної системи після проведення попередніх консультацій з Регулятором.

Власник газотранспортної системи надає Регулятору:

копії документів про особу, яка претендує на посаду Уповноваженого з питань відповідності – автобіографію, посадову інструкцію та/або трудовий договір;

інформацію/документи, що підтверджують незалежність Уповноваженого з питань відповідності від суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність з видобутку, розподілу, постачання природного газу, оптових продавців газу (далі – суб'єкти господарювання) – зокрема, не суміщення посади Уповноваженого з питань відповідності з будь-якою посадою/виконанням функцій у суб'єктах господарювання (в тому числі в органах управління); не володіння та/або управління будь-якими цінними паперами/корпоративними правами суб'єктів господарювання та/або оператора газотранспортної системи; відсутність пов'язаних осіб, що є посадовими особами/працівниками суб'єктів господарювання; не суміщення посади Уповноваженого з питань відповідності виконанням функцій власника газотранспортної системи (здійснення функцій з управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу), з виконанням функцій формування державної політики у нафтогазовому комплексі.

Регулятор впродовж десяти робочих днів має право надати зауваження та/або заперечення щодо запропонованої кандидатури на посаду Уповноваженого з питань відповідності у разі її невідповідності вимогам сертифікації.

2. Для належного здійснення повноважень Уповноважений з питань відповідності має право:

1) надавати висновки та пропозиції щодо будь-якого запропонованого проекту документа, розробленого власником газотранспортної системи, у тому числі організаційно-розпорядчих документів, або діяльності власника газотранспортної системи щодо виконання положень Програми відповідності власника ГТС;

2) отримувати доступ до даних та інформації, яка є у розпорядженні власника газотранспортної системи, необхідних для виконання його завдань виключно з питань виконання Програми відповідності власника ГТС та/або дотримання вимог щодо незалежності власника газотранспортної системи;

3) відвідувати всі засідання власника газотранспортної системи (зокрема керівництва), наради та/або публічні заходи, що прямо або опосередковано стосуються питань управління державним майном газотранспортної системи та управління корпоративними правами держави в статутному капіталі оператора газотранспортної системи;

4) отримувати доступ до внутрішніх та зовнішніх (вхідних та/або вихідних) документів власника газотранспортної системи з питань управління державним майном газотранспортної системи та управління корпоративними правами держави в статутному капіталі оператора газотранспортної системи.

У разі втручання/блокування власником газотранспортної системи у процес виконання Уповноваженим з питань відповідності своїх функцій та зобов'язань щодо моніторингу дотримання та виконання Програми відповідності власника ГТС, Уповноважений з питань відповідності негайно повідомляє про це Регулятора.

3. З метою забезпечення прозорих та недискримінаційних відносин між власником газотранспортної системи та оператором газотранспортної системи, а також з метою дотримання вимог щодо незалежності власника газотранспортної системи Уповноважений з питань відповідності зобов'язаний:

1) відвідувати наради (засідання) власника газотранспортної системи за участі оператора газотранспортної системи;

2) відвідувати спільні наради (засідання) керівника власника газотранспортної системи та осіб, які здійснюють функції з управління корпоративними правами та управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу;

3) розглядати листи (доручення), накази, будь-які інші організаційно-розпорядчі документи власника газотранспортної системи, що стосуються

діяльності оператора газотранспортної системи з метою перевірки дотримання вимог законодавства про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи та/або незалежності власника газотранспортної системи та розподілу функціональних обов'язків між керівним складом власника газотранспортної системи;

4) складати та подавати Регулятору річні звіти за кожен календарний рік, що передує року подання звіту.

У разі виявлення порушень вимог, передбачених Законом та Програмою відповідності власника ГТС, Уповноважений з питань відповідності протягом трьох робочих днів з моменту виявлення порушення повідомляє про це Регулятора.

4. У разі звільнення Уповноваженого з питань відповідності власник газотранспортної системи повідомляє Регулятора про намір змінити Уповноваженого з питань відповідності не пізніше, ніж десять робочих днів до дати призначення нового Уповноваженого з питань відповідності.

У разі виявлення Регулятором недотримання вимог законодавства щодо відокремлення та незалежності Уповноваженим з питань відповідності та/або невиконання чи неналежного виконання ним своїх обов'язків, передбачених цим Порядком, Програмою відповідності власника ГТС чи трудовим договором (посадовою інструкцією) з власником газотранспортної системи, Регулятор повідомляє про це власника газотранспортної системи та надає рекомендації щодо усунення виявлених порушень.

Разом з повідомленням про звільнення Уповноважений з питань відповідності надає Регулятору звіт за відповідний період календарного року до дати звільнення та річний звіт за попередній звітний період (якщо такий не було надано раніше).

XII. Контролер

1. Призначення контролера здійснюється наглядовою радою оператора газотранспортної системи, а у разі відсутності наглядової ради – виконавчим органом оператора газотранспортної системи за погодженням з Регулятором. Особа, яка претендує на посаду контролера, повинна відповідати вимогам статті 31 Закону.

Оператор газотранспортної системи надає Регулятору інформацію та документи про особу, яка претендує на посаду контролера:

1) якщо кандидат на посаду контролера є фізичною особою, він надає такі документи:

резюме (автобіографію);

документи, що підтверджують вищу освіту (технічну, юридичну або економічну) за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра або спеціаліста;

проект трудового договору (контракту) з контролером;

чинні трудові угоди, заяву на влаштування на роботу контролера та копію його трудової книжки із відомостями за останні три роки трудової діяльності (або відповідну виписку з електронного реєстру тощо);

інформацію про доходи кандидата (за останні три роки до дати подання інформації) із зазначенням джерел доходів та наданням відповідних підтверджувальних документів;

інформацію щодо наявності усіх прямих та опосередкованих прав власності кандидата на цінні папери, корпоративних прав та інших прав власності (управління) щодо суб'єктів господарювання із зазначенням назви суб'єкта господарювання, його видів діяльності та інших власників такого суб'єкта господарювання (на момент подання інформації та за останні три роки до дати подання) з наданням відповідних підтверджувальних документів;

2) якщо кандидат на посаду контролера є юридичною особою, він надає аналогічні документи, зазначені у підпункті 1 цього пункту) щодо всіх фізичних осіб, що є штатними працівниками такої юридичної особи, які будуть виконувати функції контролера.

Регулятор має право вимагати від оператора газотранспортної системи надання додаткової інформації для проведення перевірки особи, яка претендує на посаду контролера, на відповідність вимогам, передбаченим Законом. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний надати таку інформацію протягом десяти робочих днів з дня отримання запиту від Регулятора.

Регулятор протягом трьох тижнів здійснює перевірку інформації та документів, наданої оператором газотранспортної системи щодо кандидатури контролера, зокрема проекту трудового договору (контракту) з ним, і у разі невідповідності особи, яка претендує на посаду контролера чи умов трудового договору, вимогам, передбаченим статтею 31 Закону, повідомляє про це оператора газотранспортної системи.

Строк здійснення перевірки інформації про особу, яка претендує на посаду контролера, збільшується на строк підготовки та подачі Регулятору додаткових документів та інформації оператором газотранспортної системи відповідно до цього Порядку.

У разі визначення Регулятором невідповідності особи, що претендує на посаду контролера, та/або проекту трудового договору (контракту) вимогам Закону оператор газотранспортної системи у визначений Регулятором строк, що не може бути меншим, ніж десять робочих днів повинен надати інформацію, яка свідчить про усунення причин та фактів невідповідності, або запропонувати іншу особу на посаду контролера та/або інший проєкт трудового договору (контракту).

Повторне визначення Регулятором невідповідності особи, яка претендує на посаду контролера, вимогам Закону та цього Порядку кваліфікується як порушення вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених Законом.

2. Контролер має права та обов'язки визначені у статті 31 Закону.

У разі внесення змін до трудового договору (контракту) з контролером щодо прав, обов'язків, відповідальності сторін, умов фінансової винагороди/оплати праці, переліку підстав для розірвання трудового договору (контракту) оператор газотранспортної системи зобов'язаний попередньо подати проєкт таких змін на погодження Регулятора.

Контролер подає Регулятору інформацію про доходи упродовж усього терміну перебування особи на посаді контролера. Інформація про доходи контролера за попередній календарний рік подається контролером не пізніше 01 березня року, наступного за звітним.

3. Підстави звільнення контролера визначені у трудовому договорі (контракті) контролера з оператором газотранспортної системи.

Оператор газотранспортної системи після погодження з Регулятором має право звільнити контролера у випадку порушення ним вимог Програми відповідності оператора ГТС, цього Порядку та/або Закону.

У разі якщо оператор газотранспортної системи має намір звільнити контролера з посади, він не пізніше ніж за один місяць до звільнення інформує про це Регулятора із зазначенням підстав (причин) звільнення. Регулятор має право не погодити звільнення контролера з посади, якщо причини такого звільнення не обґрунтовані та не відповідають положенням Закону та укладеного договору (контракту) між оператором газотранспортної системи та контролером.

Регулятор приймає рішення про погодження або відмову у погодженні звільнення контролера не пізніше ніж двадцять робочих днів з дати отримання звернення оператора газотранспортної системи.

Контролер (фізична особа) має право звільнитись з цієї посади згідно з умовами трудового договору (контракту) та положеннями законодавства про працю. Разом з повідомленням про звільнення контролер надає Регулятору інформацію про доходи, звіт за відповідний період календарного року до дати звільнення та річний звіт за попередній звітний період (якщо такий не було надано раніше).

Контролер (юридична особа) має право звільнитись з цієї посади шляхом розірвання договору з оператором газотранспортної системи.

Оператор газотранспортної системи упродовж одного календарного місяця з дати звільнення контролера (незалежно від підстав звільнення) повинен подати Регулятору пропозиції щодо особи (кандидатури), яка претендує на посаду контролера, з урахуванням вимог Закону та цього Порядку.

ХІІІ. Відповідальність контролера та Уповноваженого з питань відповідності

1. У разі виявлення Регулятором фактів невиконання контролером/Уповноваженим з питань відповідності функцій, передбачених Законом, Програмою відповідності оператора ГТС/Програмою відповідності власника ГТС та цим Порядком щодо моніторингу дотримання та виконання Програми відповідності оператора ГТС/Програми відповідності власника ГТС,

Регулятор у своєму висновку до річного звіту зазначає обов'язкові для виконання контролером/Уповноваженим з питань відповідності заходи, необхідні для усунення невиконання функцій щодо моніторингу Програми відповідності оператора ГТС/Програми відповідності власника ГТС, обґрунтовані строки їх виконання (але не більше одного місяця).

2. Контролер та Уповноважений з питань відповідності зобов'язані звітувати перед Регулятором про виконання заходів, необхідних для усунення виявлених порушень, у встановлений Регулятором строк.

3. У разі неусунення контролером/Уповноваженим з питань відповідності у визначений Регулятором строк виявлених фактів невиконання функцій щодо моніторингу Програми відповідності оператора ГТС/Програми відповідності власника ГТС, передбачених Законом, Програмою відповідності оператора ГТС/Програмою відповідності власника ГТС та цим Порядком, Регулятор ініціює звільнення контролера або зміну Уповноваженого з питань відповідності.».

Начальник Управління ліцензування

Юрій АНТОНЮК